

Stiftelsen Aur prestegård gjennom 30 år

Jubileumsrapport 2014

Innhold

1. Innledning	3
2. Aur prestegård - Litt historie fra tidligere tider og fram til 1986.....	4
3. Aurskog Prestegård - prosessen starter	6
4. Stiftelsen Aur Prestegård (SAP) blir etablert.....	8
5. Arbeidsoppgaver/utfordringer	10
6. Komiteer.....	12
7. Interne arrangementer	16
8. Uteanlegg	16
9. Daglig drift fra 1992	16
10. Avslutning.....	20

Vedlegg

1. Prestene i Aurskog menighet
2. Husmannsplassene under Aur Prestegård
3. "Utskrift av branntaksasjonsprotokoll fra Urskog herred for så vidt etterstående angår." 1905
4. Om stiftelser
5. Vedtekter
6. Styreledere 1985 - 2014
7. Husene på Aur
8. Mottakere av Den gyldne bærplukker
9. Aurguidene
10. Oversikt over mottatte tilskudd

1. Innledning

Hvis det hadde vært en markert port ved inngangen til Aur prestegård, skulle de besøkende bli møtt med en innskrift som følgende:

Dugnadsånd, Pågangsmot, Dristighet, Utholdenhet, Trivsel, Samarbeid og Kreativitet.

Porten finnes ikke, men alle ordene er konkretisert innenfor det som i dag kalles Aur prestegård og Stiftelsen Aur prestegård (SAP)

Ingrid Toverud og Brita Toverud tok på seg arbeidet med å arkivere noe eldre stoff om Prestegården og alle dokumentene som er produsert i Stiftelsen gjennom 30 år. Arkivet vil være med på å bevare historien til stedet, og vil lette arbeidet for kommende styrer og råd.

Det har vært en krevende, men uhyre interessant oppgave som har gitt oss mange aha-opplevelser og anledninger til å mimre. Det som slår en er pågangsmotet hos alle involverte i de første årene.

Arkivarbeidet ble avsluttet i 2013. Da var alle de godkjente papirene framtil denne tid forsvarlig plassert i merkede bokser og lett tilgjengelig for alle.

Da slo tanken ned i oss at det skulle vært interessant å vite hvor mye penger SAP egentlig har fått fra ulike instanser gjennom tidene. Neste ide som vi fikk og tente på var å skrive et resyme av Aur prestegårds historie fra den tiden vi nå hadde en viss oversikt over.

Disse to ideene er nå blitt til virkelighet og presenteres her gjennom en kortfattet historie og i 9 vedlegg.

Mange mennesker har gitt av sin tid og sine ressurser i arbeidet med istandsetting av Aur Prestegård. Vi har nevnt noen av de mest sentrale personene ved navn, men det er viktig å minne om at det i tillegg står et utall av aktive bygdefolk bak innsatsen.

Her vil en kunne lese seg til den kronglete veien en måtte gå fram til slik stedet framstår i dag.

Aur Prestegård med tunet er Aurskog - Høland kommunes eneste fredete kulturminne.

Aurskog, september 2014

Brita Toverud

Ingrid Toverud

2. Aur prestegård - Litt historie fra tidligere tider og fram til 1986

Aur prestegård har vært prestegård helt tilbake fra katolsk tid. Gården var også et sted for bygdeting i tidligere tider. Dagens prest er den 30 i rekken fra 1571 (Vedlegg 1). Aur var en stor gård på opprinnelig 2750 mål medregnet jord, skog og husmannsplasser. Det var i alt 30 husmannsplasser under gården. Den første husmannsplassen ble tatt opp i 1618 og så sent som i 1954 ble den siste plassen overtatt av plassens "husmann" (Vedlegg 2). Husmannsloven opphørte i 1928.

Av gamle dokumenter vet vi at de som bodde på prestegården i tidligere tider var opptatt av å bevare og forbedre gårdens bygninger. Presteboligen (bygget i 1856) fikk i ca 1870 en liten veranda med tak over på nordre del av vestre vegg. I 1908 fikk presten Holm tillatelse til å oppføre en veranda med trapp midt på byggets østre vegg.

I et ikke undertegnet brev av 26.11.1917 til riksantikvar dr. Fett står det at " den gamle loftsbygningen (Forpakterboligen) har vært utsatt for uheldig utskifting av vinduer samt fått et hæslig tilbygg som eies av presten." I brevet foreslås flg:

1. Staten kjøper tilbygget av presten og lar så tilbygget fjærne.
2. Undermur, vinduer og bygningen forøvrig sættes i stand under herr riksantikvarens tilsyn og efter Dem utarbeidet plan.
3. Forpagterboligen opføres et andet sted, og den nuværende loftsbygning overlates av staten til Urskog som bygdemuseumsbygning.
4. Loftsbygningen blir at benytte som bygdemuseum og møbleres med bohøve fra første halvdel av det attende aarhundre. Videre står det blant annet " det maa av flere grunde ikke tillates at bygningen blir noget slags festlokale i likhet med hvad der er tilfelle på Hvam i Nes."

Det kommer ikke fram at noen av disse punktene fikk videre oppfølging.

For øvrig vises det til vedlegg nr 1 "Utskrift af branntaksasjonsprotokoll for Urskog herred for så vidt etterstående angår" fra 18. desember 1905.

Fra årene 1927-1928 viser korrespondanse med angivelige sentrale myndigheter at disse er bekymret for Forpakterboligens dårlige bygningsmessige status. Blant annet skriver konsulent Domenico Erdmann at " trappen er en ruin og må helt fornyes." Det ser heller ikke her ut til at bekymringen førte til handling.

Vedrørende videre planer for bruk av Aur prestegård hadde Akershus fylke v/fylkestingets formann, fylkeskontorsjef og leder av fylkets ungdoms- og idrettsnemnd Leif Willumstad et møte i november 1961 med ordfører Olaf Morgenlien i Aurskog kommune og styret i Akershus bonde- og småbrukerlag. Det forelå et komiteeforslag om utnyttelse av Prestegården for fremtiden. Det var gått bort fra tidligere planer om å anlegge en småbrukerlærerskole her. Konklusjonen på møtet ble følgende:

1. Prestegården skal fortsatt bortforpaktet i 50 år, regnet fra 1948.

2. Jorda på sydsiden av daværende riksvei 8 må kunne disponeres til demonstrasjonsøyemed fra Akershus bonde- og småbrukerlag og i samarbeid med forpakteren.
3. På Prestegårdens grunn bygges det et kurs- og treningscenter under hensyntagen til riksveienes fremtidige trase. Det er behov for idrettsplass. Dette vil måtte drøftes med lokale myndigheter. Bestyrer må ansettes i samarbeid med Akershus fylke. Senteret skal bygges med bidrag fra Akershus fylke, Aurskog kommune og Staten (tippemidler). Det oppnevnes en foreløpig byggekomite. Forprosjektet finansieres av Akershus fylke.
Vi finner ikke dokumenter som viser videre oppfølging av dette møtet.

Fra prestegårdstilsynets møte 20.03.85 sak 4 refereres tilsynets kommentarer til Kirkedepartementets henvendelse til tilsynet om deres uttalelse til Riksantikvarens forslag om fredning av hovedbygning, forpakterbolig og stabbur på Aurskog prestegård:

Vedr. hovedbygningen (Presteboligen) - "Ved siste restaurering i 1972- 74 ble huset adskillig ombygd både utvendig og innvendig. Utvendig ble karnappvinduene på takets begge sider fjernet, likeså hovedinngangen på husets langside mot vest. Hovedinngangen er nå i et vindfang i nordenden av huset. Eksteriørmessig har huset mistet mye av sitt opprinnelige preg.

Innvendig er forandringene enda større ved en omfattende modernisering og forandring av flere rom. Det har mistet mye preg av opprinnelighet. Standarden er imidlertid god, men det er et spørsmål om embetsboligen på sikt er egnet til sitt formål med boflate på ca 300 kvm. Den er for stor."

Vedr Forpakterboligen - "Dette huset ble omfattende restaurert i 1929 uten at det ble foretatt radikale forandringer. Men de siste ti år har huset forfalt, og særlig taket er i dårlig forfatning. Huset er imidlertid absolutt bevaringsverdig, og med opprettelsen av Stiftelsen Aur Prestegård er det også tanken å få satt bygningen i stand så den kan brukes til kulturaktiviteter mm. Også interiørmessig har huset et opprinnelig preg. Men hvis det skal settes i stand til nevnte brukers formål, må det ominnredes noe, og Riksantikvarens fredningsforslag må derfor konkretiseres. Det antas forøvrig at ikke noe av påtenkte restaureringsarbeid vil kunne skje uten i nært samarbeid med Fortidsminneforeningen og Riksantikvaren."

Vedr Stabburet - I et kallsboknotat fra 1837 heter det at " Stolpeboden på 3 Etager , med kjødbod og kornlofter, ble omtømt i Aarene 1800-1802. "Huset må derfor være adskillig eldre enn fra 1800, og det er godt bevart. Det har fortsatt stabburfunksjon for forpakter og prest. Taket er dårlig og må snarest fornyes. Da ovennevnte stiftelse også er interessert i å benytte stabburet, kan mindre ominnredninger bli aktuelle, og disse må i tilfelle skje i samråd med Riksantikvaren."

Låven- driftsbygningen på prestegården ble behandlet i prestegårdstilsynets møte 250986 hvor det ble fattet følgende vedtak: "Tilsynet vil anmode fylket om å restaurere driftsbygningen på Aurskog prestegård, da dette er den eneste driftsbygning på gården."

Store utfordringer med hele bygningsmassen på Aur. I hht prestegårdstilsynets møteprotokoll fra 1970 fremhever tilsynet overfor KUD behovet for reparasjon av Forpakterboligen, Stabburet og Grisehuset, spesielt når det gjelder takene.

Arkitekt Hans Magnus foreslår i 1970 endring av Presteboligen innvendig. Det vil blant annet omfatte flytting av vegger og ny rominndeling. I 1974 velger prestegårdstilsynet anbudet fra Tre og Mur v/Gunnar Tollerud på restaurering av Presteboligen. Anbudet lyder på kr 228.137,85 med gjennomføringstid på 120 kalenderdager. Restaureringen ble sterkt forsinket av ulike årsaker og resterende arbeid utført av Ivar Nordby og Helge Lang. Av prestegårdstilsynets protokoll går det fram at det ble bevilget kr 60 000 til restaureringsarbeidet utover den opprinnelige summen. Presteboligen ble tatt i bruk av sogneprest Værvågen med familie rundt årsskifte 75/76.

Etter at forpakter Albert Egnér flyttet i egen bolig ved årsskiftet 74/75 tok prestegårdstilsynet i mars 1976 opp igjen ønskede reparasjoner av Forpakterbolig, Stabburet samt Bisperommet i Presteboligen. I august 1978 foreslo prestegårdstilsynet å godkjenne et pristilbud på kr 95 976 fra E. Svanstrøm og sønn for å legge om takene på Forpakterboligen og Stabburet. Senere ble det bedt om pristilbud fra 5 andre bygningsfirmaer til utføring av takarbeidene.

I referater fra prestegårdstilsynets møter går det fram at tilsynet arbeidet aktivt for å få midler av departementet til å legge om takene på Forpakterboligen og Stabburet. Det ble avslått av budsjettmessige årsaker og prestegårdstilsynet slo fast at dette ville føre til at bygningene forfaller.

Låven ble ikke gjort ferdig under oppførelsen og var ingen pryd for prestegårdstunet og omgivelsene. Tilsynslegen ved sykehjemmet mente at låven burde ferdigstilles ikke minst av estetiske hensyn både til generelle omgivelser og beboerne på sykehjemmet.

Bygningsmassen var på mange områder i meget dårlig stand. Blant annet står det i referat fra møte i prestegårdstilsynet i 1980 at det var svært gulvkaldt i Presteboligen hvor det var målt minus 10 grader inne ved yttervegg.

Etter at forpakter Albert Egnér flyttet over i egen bolig ble Forpakterboligen stående tom og forfalt mer og mer.

3. Aurskog Prestegård - prosessen starter

Den 19. Januar 1981 gjorde Aurskog-Høland kunstforening og Skauen husflidslag en henvendelse til fylkeskonservator Kjeld Magnussen hvor de beskriver foreningene - og lokalmiljøets behov for å bruke Forpakterboligen til kulturformål. De ber om hjelp til å få bevilget statlige midler til restaurering av bygningen. Kirke- og undervisningsdepartementer (KUD) gir tillatelse til at de to foreningene kan disponere Forpakterboligen og at de må benytte muligheten til å søke kulturvernmidler til rehabilitering.

Sitat fra møteprotokoll i prestegårdstilsynet 17.12.81: " Nåværende forpakter - Albert Egnér har flyttet i egen bolig. Det er innlysende at de gamle husene snarest må settes i stand. Driftsbygningen er helt uskikket slik den står i dag. Tidspunktet må derfor nå være inne for en generell drøfting av Aurskog Prestegårds fremtid. Tilsynet anbefaler at det snarest avholdes et møte hvor representanter fra Kirkedepartementet, Akershus fylke, Aurskog-Høland kommune, sognepresten, nåværende forpakter og tilsynet er tilstede."

Den 2. august 1982 skriver Aimee Johnsen et notat på vegne av Aurskog-Høland kunstforening, Skauen husflidslag og Aurskog historielag hvor hun skisserer to alternativer for eierform og drift av Forpakterboligen (og Stabburet). Enten at kommunen, eller en stiftelse står som eier, eventuelt en kombinasjon av disse to eierformene.

I et møte mellom prestegårdstilsynet og de tre foreningene senere i august 1982 ble fremtidig bruk av Forpakterboligen, vedlikehold og driftsansvar og restaureringskostnader drøftet uten at det foreligger referat fra møtet.

I oktober 1982 ble det holdt et møte med Kirkedepartementet etter tilsynets initiativ hvor det ble klarlagt at hverken Akershus fylke eller departementet har konkrete planer for prestegården og hadde heller ikke midler til å foreta større utbedringsarbeider på Forpakterboligen eller Stabburet.

Tilsynet anbefaler at det snarest avholdes et møte hvor representanter fra Kirkedepartementet, Akershus fylke, Aurskog-Høland kommune, sognepresten, nåværende forpakter og tilsynet er til stede.

I februar 1983 meldte Aurskog menighetsråd sin interesse for å være med i et samarbeid med de andre foreningene om istandsetting og bruk av Forpakterboligen. Deretter foreslo prestegårdstilsynet overfor KUD å leie ut Forpakterboligen og Stabburet til de engasjerte foreningene.

Etter at alle aktuelle instanser hadde uttalt seg i saken fattet prestegårdstilsynet følgende vedtak i møte den 23.02.83:

" Aurskog prestegårdstilsyn foreslår overfor Kirke- og undervisningsdepartementet at det opprettes en avtale om at Forpakterboligen og Stabburet på Aurskog prestegård leies ut til

Skauen husflidslag, Aurskog-Høland kunstforening, Aurskog historielag og Aurskog menighetsråd.

Tilsynet tar initiativ til at det utarbeides forslag til plan over tunet på prestegården så snart det blir bart til våren."

Våren 1983 ble Oslo- og Akershusavdelingen av Fortidsminneforeningen trukket inn i saken. Fortidsminneforeningen hadde en prestegårdskampanje gående og i et møte med KUD ble Forpakterboligen valgt som ett av to pilotprosjekter som departementet ville samarbeide med Fortidsminneforeningen om. De lokale foreningene skulle utarbeide forslag til planløsning for bruk av bygningen. Fortidsminneforeningen ved hovedsekretær Mari Kollandsrud skulle søke KUD og Kulturrådet om midler til istandsetting. Både fylkeskonservator og Fortidsminneforeningen ville gi råd og veiledning i det videre arbeide. Mari Kollandsrud var en god støttespiller i de første årene som restaureringsarbeidet pågikk.

I brev av oktober 1983 ved historielagets leder Knut Bjørkmann kom det frem at de tre foreningene hadde besluttet å organisere seg som en stiftelse. Det ble vist til et prisoverslagslag på kr. 406 747 til istandsetting av tak, panel og tilbygg på Forpakterboligen samt hvordan foreningene skulle fordele bruken av rommene i bygningen.

Fortidsminneforeningen skisserte samme år i et notat en kostnad på kr 695 000 til utvendig (1984)- og innvendig (1985) restaurering og standardheving. I finansieringsplanen inngår bidrag fra stat, fylke, kommune, banker samt egeninnsats. I brev fra KUD av 7. mars 1984 stiller de seg positive til Fortidsminneforeningens notat. KUD vil leie ut Forpakterboligen til en eventuell stiftelse " dannet av Aurskog historielag, Skauen husflidslag, Aurskog-

Høland kunstforening, Aurskog menighetsråd og eventuelle andre interesserte foreninger som kan komme på tale" for kr 6000 pr år. KUD vil stille kr 200 000 til rådighet til utvendig bedring av bygningen.

4. Stiftelsen Aur Prestegård (SAP) blir etablert.

Den første stiftelsen ble dannet i 1984 - Stiftelsen Aur Prestegård, senere kalt SAP. Bakgrunnen var å bevare Forpakterboligen som sto ubebodd og ubenyttet. De foreningene som den gang gikk inn i SAP og som fortsatt utgjør stiftelsen er Skauen husflidslag, Aurskog historielag, Aurskog-Høland kunstforening og Aurskog menighetsråd. Fortidsminneforeningen var medlem under restaureringen og Aurskog-Høland kommune kom med i stiftelsen etter at kommunen kjøpte hele tunet i 1991. (Se vedlegg nr 2 Om stiftelser.)

Stiftelsens formål ble formulert på første møte og lyder : " Stiftelsens formål er å foreta istandsettelse og vedlikehold av den gamle presteboligen (senere kalt Forpakterboligen) på prestegården og administrere bruken av den. Bygningen skal istandsettes i samarbeid med Riksantikvaren ved fylkeskonservatoren i Akershus og med Fortidsminneforeningen og tas vare på for fremtiden. Bygningen skal benyttes av Aurskog historielag, Skauen husflidslag, Aurskog-Høland kunstforening og Aurskog menighetsråd i fellesskap til kulturarrangementer og kurs- og møtevirksomhet."

Det ble laget vedtekter for Stiftelsen Aur Prestegård og stiftelsesmøtet fant sted den 5. oktober 1984 i Fortidsminneforeningens lokaler i Oslo. Det ble dannet et interimstyre som besto av Knut Bjørkman Aurskog historielag, Janne Bergersen A-H kunstforening, Håkon Rognstad Aurskog menighetsråd og Odd Haslestad Fortidsminneforeningen avd Oslo og Akershus.

Konstituerende møte ble holdt 29. april 1985 og styret fikk denne sammensetningen: Janne Bergersen - styreleder, Knut Bjørkman - kasserer. Håkon Rognstad - sekretær og Ellen Øverby og Odd Haslestad - styremedlemmer. Det var i tillegg et varamedlem fra hver forening. I den videre drift var det nødvendig med tett samarbeid med Riksantikvar og Fylkeskonservator. Dette skjedde gjennom Fortidsminneforeningen og dens kontaktperson.

Av en leiekontrakt av 15. mai 1985 går det fram at prestegårdstilsynet leier ut Forpakterboligen til Stiftelsen for kr. 500 pr måned.

I brev av 1. august 1985 bekrefter Fylkesmannen at Aur prestegård er registrert som privat stiftelse etter Stiftelsesloven §§ 18 og 19.

Restaureringsarbeidet startet raskt opp med utgangspunkt i en beskrivelse fra byggmester og snekkere om Forpakterboligens tilstand og hvilke dugnadsoppgaver som var nødvendig.

Taket ble reparert på rekordtid, dvs før, i - og etter sommerferien 1985.

En situasjonsrapport for hele bygningen ble laget etter befaring av 3 representanter fra Riksantikvaren.

Sørveggen

Panel beholdes, skrapes, børstes og males. Begge dørene beholdes som de er. I den store døra må de nederste bordene skiftes ut først.

Vinduene behøver ikke skiftes , men må settes i stand av fagfolk. Glassene beholdes, og det bør settes inn innervinduer. Vinduene er ikke hengslet, men dette bør gjøres på en del av dem.

I svalgangen må golvet skiftes og det må ha lufting. Det brukes bredere bord. Vinduene i svalgangen beholdes, skrapes og males.

Østgavl

Panelet er svært dårlig nederst. Kledningen nederst må derfor fjernes. Vannbordet blir plassert høyere og et bredt bord blir lagt i underkanten av dette. Vannbordet bør ha lufting og må skrapes, børstes og males.

Syllstokken/ bunnstokken bør frigjøres med minimum 15 cm ned til bakkenivå.

Vinduene beholdes, forøvrig settes de i stand som de andre vinduene.

(Her har et av vindusrutene inngravert navnet på de fem døtrene til presten Rasch)

Tilbygg.

I panelen må de bordene som er for dårlige skiftes ut. Nederst kuttes det dårligste partiet. Vannbordet heves og bredt bord under fores ut.

Vinduene beholdes som de er og settes i stand. Et nytt vindu må lages i hjørnet mot nord.

Vestgavl

I følge Riksantikvaren er panelet brukbart. Et par av de dårligste bordene bør likevel skiftes. Nytt vannbord nederst med luftespalte ca 1 cm, og en luftespalte lages også på det langsgående bordet midt på veggen. Skrapes og børstes grundig før det males.

Vinduene oppe beholdes og skrapes, børstes og males. Nede skiftes det til smårutete vinduer.

Nordvegg: Panel får samme behandling som veggen på østgavlen.

Vinduene beholdes og settes i stand.

Tilbakeføring

Husets mangfoldighet skal bevares, derfor er det ikke aktuelt med noen gjennomgripende forandring eller tilbakeføring. Vinduer i 1. etasje er et unntak.

Maling utvendig.

Riksantikvaren krever en spesiell type maling - komposisjonsmaling. Vinduene males med linoljemaling.

Innvendig.

Deleveggen i den store stuen mot vest fjernes slik at stuen blir tilbakeført slik den opprinnelig var. Stiftelsen har frie hender i tilbygget. I de øvrige rommene skal Riksantikvaren godkjenne stiftelsens forslag til restaurering og være behjelpelig med å velge kledning, farger og lignende.

Disponering av rommene i Forpakterboligen.

Etter at en arbeidsgruppe hadde kommet med forslag til disponering av rommene ble følgende besluttet i et møte hvor alle lagene var til stede:

- 1 etasje-stuene benyttes til fellesrom til kulturaktiviteter.

Kjøkken (peisrommet) skal være allrom med kjøkkenkrok og benyttes til møter, forsamlingsrom og fellesrom

Lite rom ved siden av kjøkken blir garderobe med WC

Stort rom ved siden av kjøkken blir fast rom for kunstforeningen og benyttes til kursvirksomhet, arkiv, kontor og utstillingsutstyr.

- 2 etasje. Stor sal skal være fast rom for Skauen husflidslag og blant annet brukes til vevstue. Midtrommet blir felles møterom for Skauen husflidslag og Menighetsrådet med kontor og arkiv. Lagerrommet/boden disponeres av Skauen. Det store rommet mot øst blir fast rom for Aurskog historielag og brukes til faste utstillinger, kurs, samlinger, møter og arkiv. Lite rom mot øst blir fast rom for Menighetsrådet - arkiv/kontor. Rom innerst i svalgangen brukes til felles lager for stoler og bord.

5. Arbeidsoppgaver/utfordringer

I 1986 sto en overfor mange oppgaver som skulle utføres og Stiftelsen innførte et strengt regime med forpliktende dugnader for hver forening. Janne Bergersen som var leder i styret ledet også dugnadene. Dugnadene foregikk som regel på lørdag og den som hadde vakt måtte henvende seg til leder for å få nøkler og dugnadsbok med liste over oppgaver før dugnaden. Etter hver dugnad skal nøkler og dugnadsbok i utfylt stand og underskrevet leveres tilbake til leder. Dugnadene var med på å skape felles identitet overfor Aur og varig sosialt samhold mellom foreningene. Prestefolket (Bjerkeseeth) deltok aktivt og fruene ordnet med kaffe og noe å bite i.

All energi i styret som ikke gikk med til å forberede og gjennomføre dugnader, gikk til å tenke ut muligheter til å "få inn" penger.

Styret mente at prosjektet om istandsetting av Forpakterboligen skulle angå "alle" i bygda i den betydning at man skulle føle et eierskap til huset. Det ble trykket opp andelsbrev. Foreningene fikk hver sine roder og hjelp til å selge andelsbrev.

Dugnadsarbeidet fortsetter og utvendig maling er i gang. Andre store oppgaver i forbindelsen med restaureringen sto for tur:

- Kloakk
- Maling av vinduer som må gjøres profesjonelt.
- Brannmurer og ovner- fagmann fra Rømskog hjelper til.
- Rørleggerarbeid - lokal rørlegger kontaktes.
- Elektrisk anlegg
- Gulvlegging.

Salg av andelsbrev ble vellykket og innbrakte kr. 43400.-. (I 1988 var det kommet inn kr 50 000 i alt.)

I 1986 pågikk det en heftig prosess om den falleferdige låvens fremtidige skjebne. Styret i sykehjemmet ba om at låven måtte rives av estetiske hensyn. Det samme gjorde andre instanser i nærmiljøet. Fylkeskommunen som sto som eier var usikker på fremtidig anvendelse av jordveien og ville ikke ta endelig standpunkt til hva som skulle gjøres med låven. Se mer om låven under Prestegårdens venner i kapittel 6 Komiteer.

Etter hvert gikk dugnadene over til å bli opp til den enkeltes lyst og anledning. I 1988 ble det kun utført 200 dugnadstimer.

”Hvor skal vi få penger fra?” var et tema som gikk igjen på hvert styremøte. Det drypper inn noen penger etter søknader. Men det er mye å fordele dem på. Blant annet innser man at det er nødvendig med en fagmann til å male rommene i Forpakterboligen innvendig. Det får en også til.

Årsberetningen for 1988 gir uttrykk for optimisme og sier ”Hvis de forskjellige fagfolk gjør jobben sin og dugnadsinnsatsen ikke avtar, er det muligheter for at huset kan tas i bruk dette året”. Det sendes purrebrev til foreningene for å få dugnadsfolk på banen slik at rommene kan gjøres ferdige til maling.

Arbeidet gikk sin gang. Det var store utgifter ved sanering av kloakken fra begge hus.

Utgiftene til kloakk vil beløpe seg til kr 210 000. Styret søker hjelp hos ordfører og kultursjef i kommunen for å kunne øve press på staten som er eier slik at en kan få slippe halvparten av utgiftene og det førte til at de slapp disse utgiftene.

Huset blir forsikret i UNI forsikring for 2 millioner, men skjer det en skade er det Staten som får erstatningen

I løpet av året ble rommene klargjort til maling.

Listverket rundt dører og vinduer, som er ødelagt, ble på dugnad kopiert og restaurert

Gulvene blir lagt ved hjelp av snekker og dugnadshjelp.

I 1989 kom lysanlegget tilpasset utstillinger på plass. Maling i 1. etasje er utført og rørleggerarbeide innvendig er ferdig.

Det var foreløpig ikke avklart hvor mye jord rundt bygningene SAP skulle disponere. Det ble enighet om å samarbeide med presten om parkering og bruk av uteområdet.

Det var fortsatt oppgaver som ventet, blant annet grønnsåpevask av tømmerveggene på salen til Skauen i 2. etasje og rengjøring av tømmeret i trappeoppgangen.

På et styremøte i oktober 1989 ble en enige om å søke kommunal garanti for å kunne oppta et lån i Aurskog sparebank slik at ” de nødvendige arbeider kan fullføres. Det er viktig for alles motivasjon at huset kan tas i bruk innen overskuelig fremtid.”

I 1990 ble det søkt om kommunal garanti for et lånebeløp på kr. 350 000.

Kulturkontoret stilte 2 mann til disposisjon. De laget blant annet trapp fra gangen bak kjøkkenet og opp i 2. etasje.

Kjøkkengulvet ble flislagt.

En måtte finne inntektsbringende tiltak. En loddebok skulle ligge lett tilgjengelig. Den første auksjonen holdes på Aur høsten 1990 og innbrakte kr 17 000. Skauen laget julemesse, Kunstforeningen arrangerte en amatørutstilling og en utstilling med

profesjonelle kunstnere fra kommunen. Historielaget pyntet juletre på gamlemåten og solgte julekalendere og julekort.

Det ble kjøpt inn kaffeservise til 50 personer og 50 klappstoler, men ingen bord.

Gardinstoff ble gitt av Skauen som også sydde gardiner til 1.etasje.

Stiftelsen hadde sitt første årsmøte i Forpakterboligen 31. oktober 1990.

Den 16. juni 1991 ble en stor dag for Stiftelsen Aur Prestegård. Da foregikk den offisielle åpningen av prestegården som kultursted (foreløpig bare Forpakterboligen) ved styrets leder Janne Bergersen. Fem - seks års flittig arbeid med blant annet søknader om midler og utallige dugnadstimer lå bak denne begivenheten. Været var strålende. Bygdefolket møtte fram, mange hadde først deltatt i gudstjenesten i kirken. Fritt Ords Pris 1991 på kr 50 000 ble tildelt Stiftelsen av Fritt Ords leder Preben Munthe.

SAP fikk også tildelt årets Bygg Pris samme år.

Nå starter utleievirksomheten opp. Det var enighet om at det måtte være en person som har tilsyn med huset og utleie.

Alle foreningene i Stiftelsen ble innkalt til møte. En måtte ha et driftsbudsjett. Det ble bestemt at alle foreningene skulle betale kr 10 000 i årlig leie. Skauen skulle betale mer fordi de brukte flere rom. På dagsorden sto også eierforholdet til Forpakterboligen som foreløpig var usikkert, avhengig av hva som skjer i forhandlingene mellom KUD og Aurskog-Høland kommune.

Det var behov for noe møbler. En del av foreningenes medlemmer dro til Fritjof i Sulviken som solgte brukte møbler. Det ble handlet så mye forskjellige møbler som det gikk på en vanlig bilhenger. Møblene er fortsatt i bruk på Aur den dag i dag.

6. Komiteer

Prestegårdens venner

Prestegårdens venneforening ble stiftet 1991 - 92 etter at SAPs styre hadde vært på Gamle Hvam og blitt orientert om hvordan venneforeningen der arbeidet.

Prestegårdens venner ble stiftet for å skaffe penger til drift av Forpakterboligen og hjelpe til med forefallent arbeide.

Etter møte i mars 1992 ble det sendt ut et brev til alle husstander i Aurskog gjennom Kirkebud med spørsmål om interesse for å bli "Prestegårdsvenn". Forespørselen fikk ingen stor tilslutning. Prestegårdens venners styre besto i 1992-93 av leder Kristian Ø. Killingmo, nestleder Ivar Borstad, kasserer Vidar Harefallet, sekretær Harald Fretheim, styremedlem Klara Borstad og varamedlemmer Bjørg Killingmo og Per Vormeland.

Det var på forhånd utarbeidet vedtekter etter mal fra Gamle Hvams venner. I følge disse skal "Venneforeningen føre eget regnskap, ha møterett i SAPs styremøter og leder av SAP skal kunne møte på foreningens møter".

Når en leser referatene fra styremøtene er det foruten arbeidsplanen, som årlig ble à jour ført, låvebygningen som går igjen som sak. Venneforeningen mente at låven burde bevares

slik den var. De skrev et notat til styret i SAP om låvens historikk, beskrivelse pr dd og forslag til videre arbeid.

I 1995 la Prestegårdens venner ned sin virksomhet og overførte kr. 10 000 til SAP øremerket låven. Bakgrunnen for dette var at det var vanskelig å involvere nye "venner" som ikke allerede var engasjert gjennom medlemslagene i SAP.

Prestegårdskomiteen

En milepel ble nådd da Aurskog-Høland kommunestyre 19. desember 1991 vedtok å kjøpe Aur Prestegård fra staten.

Dette skjedde i drøftinger med departementet hvor følgende forhold ble sett i sammenheng:

- Stiftelsen Aur prestegård sitt engasjement og kommunal garanti for restaurering av Forpakterbolig
- Presten flyttet til ny bolig
- Utvidelse av kirkegården
- Utvikling av boligtomter

I konsesjonssøknaden er anført at tunområdet skal utvikles til et kultursentrum. Prestegårdskomiteen ble dannet for å ivareta dette utviklingsarbeidet. Komiteen fikk følgende mandat:

- Vurdering av bebyggelsen med omkringliggende nærområde som naturlig vil inngå i tunet,
- Det legges til grunn at Aur prestegård utvikles som et levende kultursentrum
- Stiftelsen Aur prestegård sikres en langsiktig leie avtale for sin bruk av forpakterboligen
- Vektlegge at Presteboligen skal nyttes som flerbrukshus og fungere som menighetskontor og aktivitetsrom for organisasjoner som historielag, husflidslag etc.
- Disponering av Grisehuset.
- Aur prestegård kan nyttes i sammenheng med kommunens profilering i forhold til reiseliv.

Det første møte i komiteen ble holdt 7. januar 1993 med følgende representanter:

Arild Henriksen, Ellen Karine Egner, Kristin Tønsberg Waaler - alle valgt av formannskapet. Jan Thore Anthonisen, Aimee Johnsen og Brita Rønning - valgt fra brukerne. Rådmann Maar Stangeland - fra administrasjonen i kommunen. Sekretær for komiteen var Eva Marie Gran.

Saker som ble behandlet i komiteen var blant annet:

- Opphør av SAPs leieavtale med departementet og opprettelse av ny leieavtale med Aurskog-Høland kommune.
- Aurskog-Høland kommune kjøpte 92 da av prestegården av staten for 2 millioner. Herav utgjør ca 16 da tunet med bebyggelse. Resten av arealet skal nyttes til kirkegårdsutvidelse og boligformål.
- Forpakter må heretter gjøre avtale med kommunen.

I møte februar 1993 ble komiteen enig om at det er ønskelig med en justering av grensen mot vest ved at delelinjen trekkes vekk fra låven og omfatter et lite skogholt mot sykehjemmet med potetkjeller. Området reguleres til spesialområde bevaring. Det finnes en rapport om utearealet fra kommunegartner Steinar Årdal.

Låvens videre skjebne var gjennomgangssak i 1993. Saken engasjerte lokalavisen og lokalbefolkningen sterkt. Fagfolk stadfestet at låvebygningen var mer solid og bevaringsverdig enn hittil antatt.

På rådsmøtet 1. mars 1993 holdt konservator Tom Bauer fra Gamle Hvam et foredrag som fikk stor betydning for Prestegårdens videre skjebne. Han snakket blant annet om verdien av å bevare hus som fortalte om sin tids byggeskikk. Foredraget fikk mange av de fremmøtte til å forandre mening når det gjaldt eventuell riving av prestegårdslåven.

Det foreligger en rapport om låvens tilstand og et forslag til videre arbeide med låven samt kostnadsoverslag som inneholder blant annet forandring av takhøyden.

På komitemøte i juni 1993 bestemmes det at låven skal bevares og repareres.

Etter jul i 1994 vedtok kommunestyret at restaureringsarbeidet av låven kunne starte. Stiftelsen opprettet en låvekomite som skulle styre arbeidet. Kristian Ø. Killingmo sto i spissen for dette og sørget blant annet for gratis tømmer til gulvmaterialer fra bygdas skogeiere.

En annen viktig sak for prestegårdskomiteen var utvidelsen av Stiftelsen til å omfatte tunet med all bygningsmasse. Kommunen går inn som medlem med 2 representanter, og det utarbeides nye vedtekter i denne forbindelse.

I 1994 la landbruksarkitekt Cecilie Klaveness frem et forprosjekt når det gjaldt bruk - og utnyttelse av uteområdet og teknisk sjef bevilget kr 5000 til dette arbeidet. Utarbeiding av parkeringsplass fremmes som eget delprosjekt.

Den 16. februar 1995 behandlet kommunestyret "Vedtekter for Stiftelsen Aur Prestegård". Her ble også hovedavtalen om disponering av Prestegårdstunet og disponering av tidligere prestebolig behandlet:

- Eiendommen med boligmasse stilles til disposisjon for SAP for istandsetting og administrasjon av bruk
- Kommunen holder bygningsmassen til en hver tid tilstrekkelig forsikret
- Utgifter til løpende vedlikehold , oppvarming og renhold samt kommunale avgifter for menighetskontoret i den gamle presteboligen bekostes av kommunen. Dette ivaretas av kommunens eiendomsavdeling
- Renhold av utvendige trapper, adkomstvei samt sandstrøing og gressklipping bekostes av kommunens eiendomsavdeling

Denne avtalen har vært opprettholdt helt til dags dato (2014)

Samarbeide med kommunen via prestegårdskomiteen ble oppløst i og med at vedtektene ble vedtatt og kommunen fikk med sine representanter der.

I september 1995 avsluttet Prestegårdskomiteen sitt arbeid og laget en rapport med følgende konklusjoner:

- Det legges til grunn at Aurskog prestegård utvikles som et levende kultursentrum.
- Det vektlegges at tidligere prestebolig skal nyttes som flerbrukshus og blant annet ivareta funksjoner som prestebolig, aktivitetsrom for organisasjoner som naturlig vil kunne falle inn i flerbrukssammenheng.
- Aur Prestegård må kunne sees i sammenheng med kommunens reiseliv/turisme.
- Stiftelsen Aur Prestegårds leieforhold vedr Forpakterboligen må behandles som egen sak etter forslag fra utvalget.

I rapporten som foreligger behandles hvert hus for seg og det foreslås oppfølgingstiltak. Det ble nedsatt en arbeidsgruppe som i samarbeid med arkitekt Løvfald skulle utarbeide endelig plan for ombygging/oppjustering av prestekontoret. Ominnredningene burde skje på en slik måte at Stiftelsen fikk mulighet til å utnytte den resterende delen av Presteboligen. Kommunen ga et tilskudd på kr 250 000 til ominnredning av prestekontoret.

Arrangementskomiteen.

Denne komiteen ble opprettet i 2006 og var et resultat av ønske om å avlaste styret i tillegg til flere andre komiteer, Medlemmene velges fra styrene i de foreningene som utgjør stiftelsen. Komiteen har ansvar for å skaffe innteksbringende aktiviteter gjennom et år. Etter hvert har det utviklet seg en mal for året.

Den viktigste funksjonen i gruppa har sekretæren som lykkeligvis har vært den samme i alle år. Kari Killingmo er selve navet i komiteen.

Foreningene melder sine arrangement til arrangementkomiteen som systematiserer dem og setter opp et årshjul. Hver sommer er det arrangementkomiteens ansvar å fylle tunet med liv og innhold. Sommerarrangementet kalles nå "Fra Jonsok til Olsok" og består av utstilling av amatørkunstneres arbeid og ulike aktiviteter som lagene står ansvarlige for.

Ellers i året er det Åpent hus 17. mai, kunstutstillinger, loppemarkeder, kulturminnedag/tyttebærdag, novemberlørdager med grøt og julemarkeder. Det er ikke inngangspenger på Aur men inntektene kommer fra salg av vafler og kaffe/risgrøt og rømmegrøt.

7. Interne arrangementer

I 2002 inviterte SAP alle som hadde gjort en innsats på tunet i løpet av året på rakfisk. Det samme skjedde i 2003 og i 2004

Fra 2006 ble det invitert til sosialt samvær med oppsummering av aktivitetene som var gjennomført i løpet av året, presentasjon av planer og prosjekter for kommende år og levert ut en programfolder. Servering fra nå av ble kaffe og kaker.

Hvert år i mars innkaller styret i SAP til rådsmøte i Stiftelsen. Her møter valgte representanter for medlemslagene/kommunen, komiteene og for tilknyttede organisasjoner som Brannveteranforeningen, Bygdekvinnelaget og Aurguidene. Årsmelding, regnskap og budsjett/handlingsplan blir lagt frem for rådsmedlemmene til orientering og eventuelle kommentarer og forslag. Rådsmedlemmene kan kun gi råd og de har ingen beslutningsmyndighet.

8. Uteanlegg

Fra oktober 1993 foreligger en plan over uteområdet på Aur fra A H kommune v Steinar Årdal der alle trær og vekster er tegnet inn og beskrevet.

Landskapsarkitekt Cecilie Klaveness har i 1994 utarbeidet et kostnadsoverslag for beplantning av hagen, uttun, inntun og adkomst/parkeringsplass.

Det foreligger et dokument som omhandler opparbeidelse av parkeringsplass. I flere år ble parkeringsplassen til Aurskog sykehjem benyttet ved store arrangementer. Det ble gjort styrevedtaket på å ikke parkere inne på tunet. Behovet for parkeringsplasser økte i tråd med flere besøkende til SAP's arrangementer. I 2012 ble parkeringskapasiteten betraktelig utvidet, også for funksjonshemmede. I 2001 hadde kommunen vedtatt å overta driftsansvaret for belysningspunkt på parkeringsplassen.

I 2013 tillot Akershus fylkeskultursjef/Riksantikvaren flyttbare bukker med laminerte skilt som henviser til de forskjellige hus og utstillinger. Ved inngangen til tunet fra parkeringsplassen er det plassert en tavle med kort informasjon om Prestegårdens historie og husene på gården. Det har vært drøftet å lage en tursti mellom Aurskog sykehjem og prestegården, eventuelt i tilknytning til en sansehage. Saken er foreløpig på drøftingsstadiet.

9. Daglig drift fra 1992

Av større arrangementer i **1992** kan nevnes Romerike historielags sommerstevne og Stiftelsens utstilling "Bord dekk deg" hvor tre av lagene dekket hhv kaffebord, middagsbord og "eftasvæl". Menighetsrådet viste gammelt kirkesølv og gamle bibler.

En av de viktigste sakene i 1992 var å dra i gang Prestegårdens venner. Hensikten var først og fremst å skaffe et jevnt tilskudd gjennom en årlig kontingent.

En milepel ble nådd i 1992 da Aurskog-Høland kommune formelt overtok Aur Prestegård fra staten og Stiftelsen så fram til samarbeid med den kommunale prestegårdskomiteen.

Stiftelsen ville være med på videreutvikling av Aur under forutsetning av at en ikke ble pålagt større økonomiske forpliktelser.

Låvens videre skjebne var gjennomgangssak i **1993**. Saken engasjerte lokalavisen og lokalbefolkningen sterkt. Fagfolk stadfestet at låvebygningen var mer solid og bevaringsverdig enn hittil antatt. Etter jul i **1994** vedtok kommunestyret at

restaureringsarbeidet av låven kunne starte. En annen viktig sak var utvidelsen av Stiftelsen, hvor kommunen går inn som medlem, og utarbeiding av nye vedtekter i denne forbindelse. Se vedlegg 4.

I **1995** var årets store oppgave utvendig restaurering og maling av låven. Det ble også brukt mye tid på en verneplan for Nordjordet i forbindelse med rullering av kommuneplanen.

Den store begivenheten i **1996** var minneutstillingen av bildene til malerinnen Betzy Akersloot-Berg (1850-1922). Berg var født i Aurskog, men bodde mesteparten av sitt liv på Vlieland i Nederland hvor det også finnes et museum med hennes bilder. Utstillingen var en del av Aurskog sparebanks markering av sitt 150-årsjubileum. Utstillingen viste 60 bilder og ble besøkt av ca 2000 personer. Den presenterte Aur Prestegård som et utmerket sted for utstillinger.

Styret engasjerte seg sterkt mot forslaget i kommuneplanen om å bygge ut Nordjordet og uttalte blant annet i sin høringsuttalelse i **1997**: "Nordjordet må i sin helhet bevares som åpent kulturlandskap for å opprettholde Aurskog kirke og Aur Prestegård som åpne kulturminner". Utbyggingen ble vedtatt med 1 stemmes overvekt.

I tillegg til utstillinger ble det holdt åpent 4 søndager i juli 1997. "Tyttebæras dag" ble avholdt for første gang i september i regi av historielaget med utdeling av "Den gylne bærplukker". Se vedlegg 5.

I **1998** begynte Stiftelsen å ta i mot besøkende i grupper. Aurguidene (vedlegg 7) viste rundt og fortalt om prestegårdens historie. Styret innførte tilbudet om servering av risengrynsgrøt hver lørdag i november. Dette har vist seg å være populært. Årets "Grautgrams" blir trukket ut blant dem som har spist grøt flest ganger og får en grøtsleiv med sløyf.

Det ble opparbeidet parkeringsplass med bra resultat.

I **1999** ble nytt låvegulv innviet med rømmegrøt og underholdning den 26. juni. Halve taket på Grisehuset ble også restaurert og det ble ryddet innvendig i Grisehuset. Tyve hagebenker ble snekret og de fikk rød maling ved hjelp av dugnad. Det har blitt økende interesse for leie av rom til selskap, møter med mer.

Stiftelsen deltok som medarrangør av Kulturdager i Aurskog i februar i år **2000**. Sommerutstillingen åpnet med konsert på låven og salg av rømmegrøt. Kjell Boy Næss var årets utstillter med sine malerarbeider. For første gang ble det arrangert "Brukt-Antikkmarked". Stiftelsen fikk tildelt en såkalt "Tusenårsbenk" av kommunen i anledning av århundreskiftet. Det har ikke vært mulig å finne noen som kan bekrefte å ha sett benken eller kan fortelle hvor den befinner seg.

Det har vært mye arbeid opp igjennom årene med å få på plass riktige vedtekter for Stiftelsens virksomhet. Styret har vært opptatt med å få samsvar mellom vedtektene og de faktiske forhold. Det betydde at hjemmel for Prestegården måtte overdras fra kommunen til Stiftelsen og at vedtekter og avtaler måtte korrigeres. Hovedtemaet i **2001** var størrelsen på beløpet som skulle følge hjemmeloverdragelsen fra kommunen.

Et referat fra møte i den midlertidige låvekomiteen i april **2002** viser forslag om anvendelse av arealene i Låven. I 2. etasje ville en sette av mest mulig plass til store arrangementer og en mindre del til utstilling av gamle skogsdriftsredskaper. 1. etasje kunne blant annet brukes av Bygdekvinnelaget og til ulike prosjekter/utstillinger som viser "Oppfinnerbygda" og gamle verksteder.

Forhandlingene med kommunen ble sluttført i 2002. Flertallet på ekstraordinært styremøte 7. november stemte ja til hjemmelsoverdragelse og kommunestyret vedtok overdragelse av Prestegården til Stiftelsen Aur Prestegård (SAP). Samtidig ble det bevilget kr 372 000 til vedlikehold av Presteboligen.

Det var stor aktivitet med ca 1000 besøkende i løpet av sommeren 2002. Det var blant annet teaterforestilling på Låven ved Søndre Hølands teatergruppe og besøk av Tertittens "Lille rundreise" 3 søndager. Det ble satt opp nytt gjerde mot hovedveien og foretatt diverse utbedringstiltak.

I **2003** hadde Forpakterboligen stått i 300 år. Dette ble markert med stort arrangement 22. juni. Markeringen omfattet gudstjeneste, kirkekaffe og musikalsk innslag på låven. Brita Toverud hilste fra historielaget og overrakte innrammede bilder av alle prestene gjennom tidene. Michael Hammer kåserte om presten Rasch og ga et historisk tilbakeblikk på presten og hans families liv på gården i tiden 1757 - 1778. Det var utstillinger i Forpakterboligen av gamle klær og et dekket middagsbord. På Stabburet kunne en se utstillingen "Oldemors soverom". Ellers var det aktiviteter hele sommeren som vanlig.

Sitat fra årsmeldingen 2003: "Jubileumsåret 2003 (Forpakterboligen 300 år) var et hektisk år med mye planlegging og forberedelser - med mange flotte arrangementer og stor tilstrømning av besøkende. I tillegg til de kjente og trofaste brukerne av Aur, var det mange nye og ukjente ansikter å se på tunet i sommer. Dette tar vi som et tegn på at markedsføringen utover kommunegrensene etter hvert gir resultater."

Låvekomiteen hadde sørget for en utstilling av gamle landbruksredskaper på låven. Utstillingen skulle heretter være permanent.

Stiftelsen ble tildelt Aurskog-Høland kommunes kulturpris for 2003.

I **2004** deltok representanter fra alle foreningene i Stiftelsen i et to dagers seminar under ledelse av Grethe Rønning for å drøfte fremtidige planer og retninger for driften av gården. Herunder ble en blant annet enige om at Stiftelsens samlede visjon skulle være: "Aur Prestegård - levende kultur under linden".

Utover vanlig aktivitet i dette året er verdt å nevne at Vedskjulet fikk nytt gulv. Kulturprispengene gikk til innkjøp av piano og Stiftelsens hjemmeside kom på nett med adressen www.aur-prestegaard.no

Forberedelsene til restaureringen av Presteboligen startet opp i en egen arbeidsgruppe. Restaureringen ble Stiftelsens hovedprosjekt i **2005**. Se vedlegg 7 om Husene. Norsk Kulturminnefond innvilget kr 350 000 til arbeidet med Presteboligen.

Stiftelsen fikk tildelt kulturvernprisen 2005 av Fortidsminneforeningen avdeling Oslo og Akershus ved en høytidelighet på Vøyenvolden gård i desember.

Det ble sendt en ny søknad om statlig tilskudd til vern og sikring av fredede bygninger, anlegg og miljø i oktober 2006. Søknaden gjelder Stabburets restaurering fase 2. Den

omfatter fundamentering, konstruksjon yttervegg og tak. Fylkeskommunen bevilget kr. 700 000 til arbeidet med Stabburet.

Aktiviteten i året **2006** er et eksempel på at kulturen lever på Aur i tråd med Stiftelsens visjon. Det har vært løpende arrangementer så å si hele året med start med start av Ungdommens kulturmønstring i februar til julemarked i desember. Kommunens åttendeklasser har besøkt Aur i forbindelse med Den kulturelle skolesekken.

Restaureringsarbeid har pågått i Presteboligen, Forpakterboligen, Stabburet og Grisehuset.

På rådsmøte i 2006 gikk en over til en ny driftsform med driftsstyre: en arrangementskomite, en bygg- og restaureringskomite og en person som skal være ansvarlig for den daglige drift.

De nye komiteene var i virksomhet med jevnlig møter, planlegging og forberedelser til årets arrangement. I **2007** ble det holdt "slåttedag" for første gang med gammeldags ljåslått, hersjing og trekkspill.

I **2008** ble den siste utstillingsbåsen i underlåven ferdigstilt. Her kan en besøke lokalhistoriske utstillinger som viser Langsruuds sykkelverksted fra Finstadbru, skimakerverkstedet til Karl O. Lier fra Lierfoss, tyttebærplukkeren Rask som Hans Borstad tok patent på og historien bak Urskog-Hølandsbanen/Tertitten. Fjøsbutikken med eksklusive "lopper" ble satt i stand i sommersesongen. Butikken drives i regi av Stiftelsen.

Dugnadsarbeid har hele tiden vært en meget viktig økonomisk og praktisk bærebjelke i utbyggingen og driften av Aur. I **2009** ble det registrert 2006 dugnadstimer i tillegg til ikkeregistrerte timer.

Etter at deler av veggene i låven har fått panel, gitter og plexiglass er satt inn i lukene og det er snekret kasser til fleksibelt bruk fremstår bygningen nå som et "flerbrukshus" som også kan brukes til festsal med egen scene til ulike anledninger. Den østre del av låven viser en permanent utstilling av gamle landbruksredskaper som er gitt fra bygdas jordbrukere.

I **2011** var det 20 år siden Forpakterboligen ble åpnet og jubileet ble markert på kulturminnedagen.

Virksomheten på Aur prestegård har vokst gradvis gjennom 30 år og har medført stadig større utfordringer for de ildsjeler som har lagt ned utallige dugnadstimer på gården. Styret besluttet i **2012** å kjøpe noen tjenester for å unngå at folk sliter seg ut. Dette gjelder foreløpig økonomifunksjoner, renhold og innkjøp. Forpakterboligen trengte utvendig vedlikehold av tak og ytterkledning. Det ble søkt Riksantikvaren om midler til utbedringsarbeidet.

I **2013** ble arbeidet med å skifte tak på Forpakterboligen påbegynt og fullført tidlig på året 2014. Arbeidet ble støttet med bevilgning på kr 300 000 fra Riksantikvaren. Parkeringskapasiteten ble utvidet med ca 20 nye plasser. Det ble satt opp en permanent informasjonstavle om historien om Prestegården og om husene på tunet. Parkeringsplass og informasjonstavle ble realisert med økonomisk støtte fra Aurskog Sparebank. Det ble også anskaffet solide og informative skilt til bruk ved ulike arrangementer.

10. Avslutning

Tredve år har gått av Stiftelsen Aur Prestegårds historie. Stiftelsen har levet opp til sin visjon om å skape "Levende kultur under linden". Prestegården er en sentral plass i bygdefolkets liv. Her samles en ved de store anledningene gjennom året. Hit kommer også folk fra nabokommuner og fjernere steder. Her opplever en utstillinger, teater og konserter og her kan en leie hus og feire sine store familiebegivenheter.

Bygningene som for tredve år tilbake var mer eller mindre felleferdige fremstår nå som stort sett godt vedlikeholdt og solide.

Aurskog historielag, Aurskog-Høland kunstforening, Skauen husflidslag og Aurskog menighetsråd utgjorde grunnlaget for etablering av Stiftelsen i 1984. Lagene har samarbeidet på en bemerkelsesverdig god måte og oppnådd det resultatet vi ser i dag. Samarbeidet fortsetter og nye oppgaver venter for å verne om den gamle prestegården for nye generasjoner.